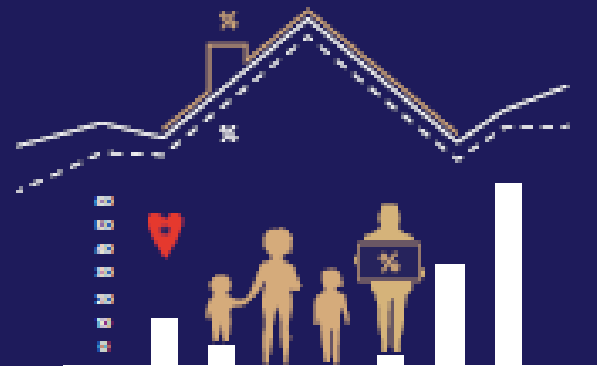

Kotoutumisen kokonaiskatsaus 2019

Indikaattoritietoa kotoutumisesta

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Työ- ja elinkeinoministeriö

Kotouttamisen osaamiskeskus
PL 32, 00023 Valtioneuvosto
Puh. 029 516 001
www.tem.fi, www.kotouttaminen.fi

Kotoutumisen kokonaiskatsaus 2019:11

Indikaattoritietoa kotoutumisesta

TEM oppaat ja muut julkaisut 2019:11

ISSN 2342-7914 (Painettu)

ISBN 978-952-327-489-1

ISSN 2342-7922 (Verkkojulkaisu)

ISBN 978-952-327-490-7

Julkaisun toimitus, työ- ja elinkeinoministeriö:

Vililina Kazi, Antti Kaihovaara, Anne Allitolppa-Niitamo

Viittausohje:

Kazi, Vililina & Kaihovaara, Antti & Allitolppa-Niitamo, Anne (toim.). (2019). Kotoutumisen kokonaiskatsaus 2019: Indikaattoritietoa kotoutumisesta. TEM oppaat ja muut julkaisut 2019:10. Helsinki: Työ- ja elinkeinoministeriö. ISBN 978-952-327-489-1.

Kuvitukset ja Infografiikat: Pirita Tolvanen

Graafinen suunnittelu ja taitto: Kraft Helsinki

Paino: Grano Oy, tammikuu 2020

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Kotouttaminen.fi
Integration.fi

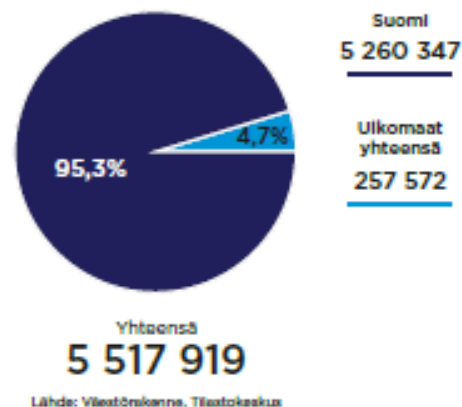
Poimintoja 6.3.2020

Koko julkaisu saatavilla:

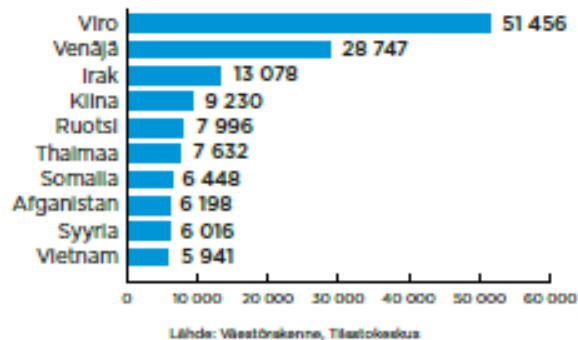
<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162006>

TIETOA ULKOMAAN KANSALAISISTA JA MAAHANMUUTOSTA SUOMESSA

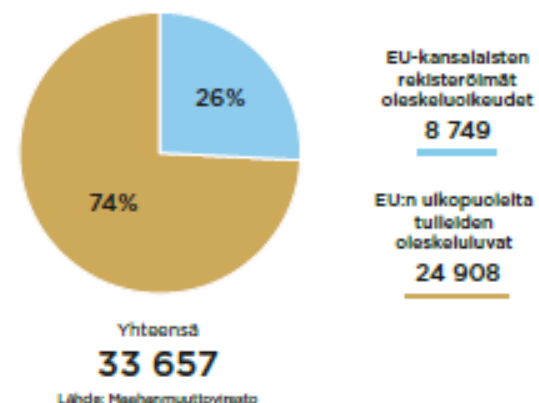
Suomen ja ulkomaan kansalaiset
(2018)

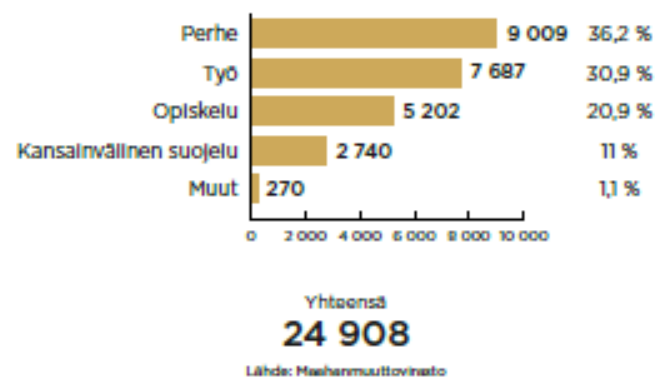
Ulkomaan kansalaiset: Kymmenen suurinta kansalaisuutta
(2018)

Myönnetyt ensimmäiset oleskeluluvat ja EU-kansalaisten rekisteröimät oleskeluoikeudet
(2018)

Myönnetyt ensimmäiset oleskeluluvat maahanmuuton syyn mukaan
(2018)

TYÖLLISYYS

Ulkomaalaistaustaisten työllisyysaste on noin 10–15 prosenttiyksikköä matalampi ja työttömyys noin 2,5-kertainen koko väestöön nähden.

Lisäksi ulkomaalaistaustaisten työsuhteet ovat muuta väestöä useammin osa- tai määräaikaisia, ja ulkomaalaistaustaiset sijoittuvat usein koulutustaan vastaamattomiin töihin.

Pitkäaikaistyöttömyys on kuitenkin ulkomaalaistaustaisilla selvästi harvinaisempaa kuin suomalaistaustaisilla.

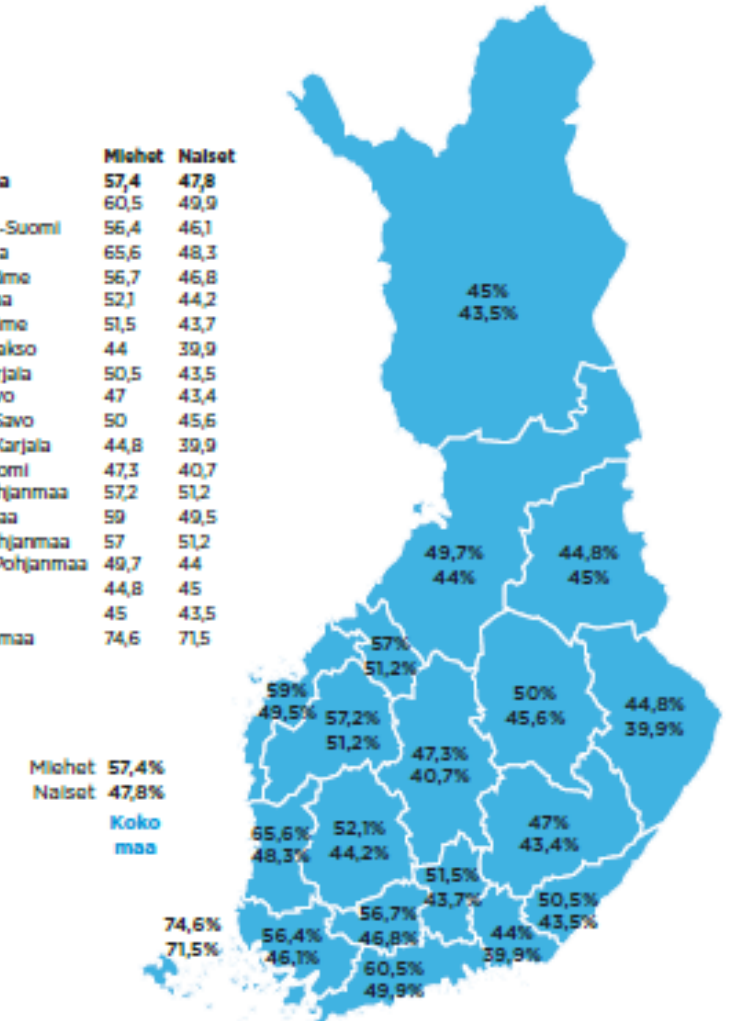
Miehet ja EU-maista lähtöisin olevat työllistyvät keskimäärin hyvin, mutta erityisesti ulkomaalaistaustaisten naisten ja kolmansista maista muuttaneiden työllisyys on muita ryhmiä matalampaa.

Kaikissa maahan muuttaneiden ryhmissä työllisyys paranee maassa asutun ajan myötä.

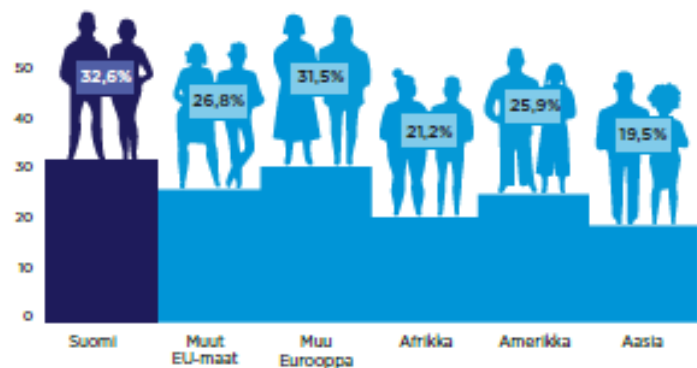
Ulkomaalaistaustaiset toimivat yrittäjinä yhtä usein kuin

Ulkomaalaistaustaisten työllisyysasteet
(2017)*

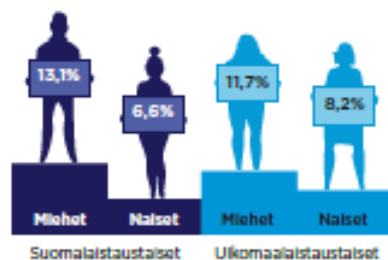
	Miehet	Naiset
Koko maa	57,4	47,8
Uusimaa	60,5	49,9
Varsinais-Suomi	56,4	46,1
Satakunta	65,6	48,3
Kanta-Häme	56,7	46,8
Pirkanmaa	52,1	44,2
Päijät-Häme	51,5	43,7
Kymenlaakso	44	39,9
Etelä-Karjala	50,5	43,5
Etelä-Savo	47	43,4
Pohjois-Savo	50	45,6
Pohjois-Karjala	44,8	39,9
Keski-Suomi	47,3	40,7
Etelä-Pohjanmaa	57,2	51,2
Pohjanmaa	59	49,5
Keski-Pohjanmaa	57	51,2
Pohjois-Pohjanmaa	49,7	44
Kainuu	44,8	45
Lappi	45	43,5
Ahvenanmaa	74,6	71,5

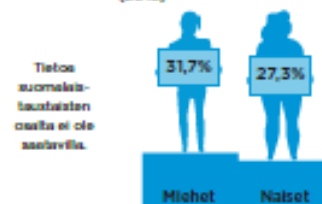
Pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä (2017)*

Yrittäjien osuus työllisistä (2017)*

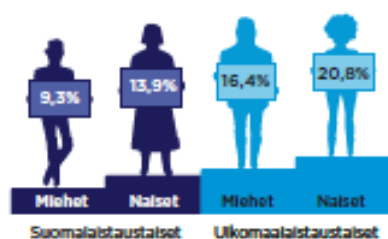

Sijoittuminen koulutusta vastaavaan työhön (2018)**

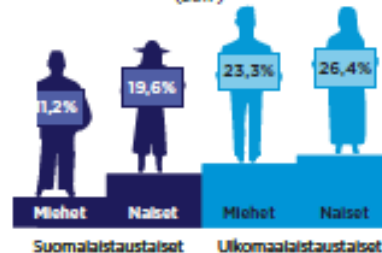

Tietoa suomalaistaustaisten osasta ei ole saatavilla.
Ylikoulutettujen osuus työssä käyvistä 18-64-vuotiaista ulkomaalaistaustaisista

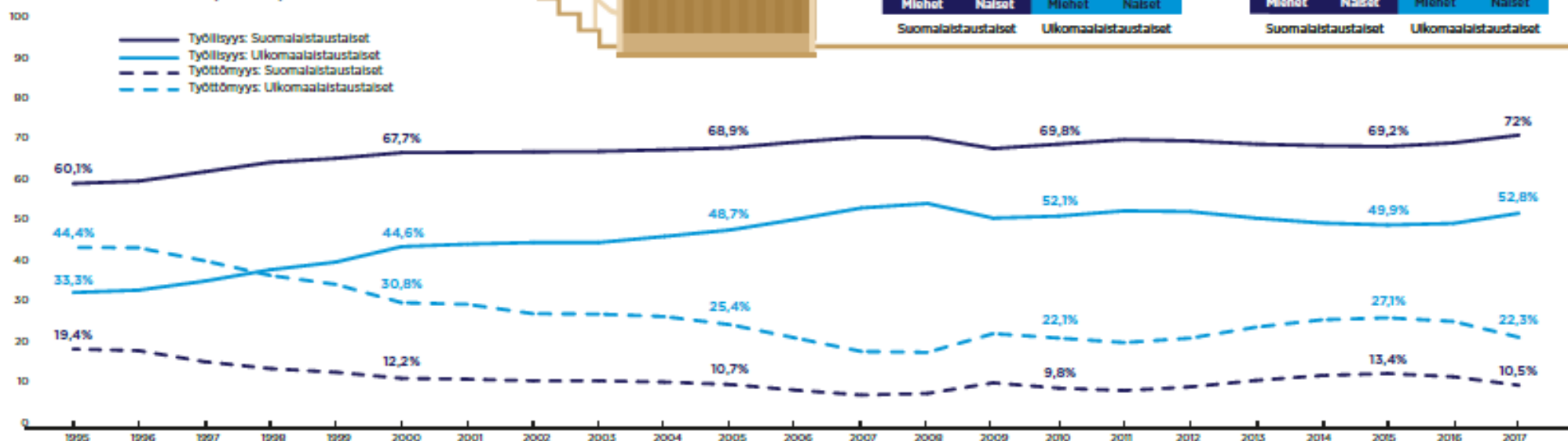
Määräaikaista työtä tekevien osuus palkansaajista (2017)*

Osa-aikaista työtä tekevien osuus palkansaajista (2017)*

Työllisyys- ja työttömyysasteet (1995-2017)*

KOULUTUS JA OSAAMINEN

Suomessa asuvat ulkomaalaistaustaiset ovat koulutetumpia kuin yleisesti ajatellaan. Pelkästään tutkintoja tarkastelemalla ulkomaalaistaustaiset naiset ovat koulutetumpia kuin suomalaistaustaiset miehet.

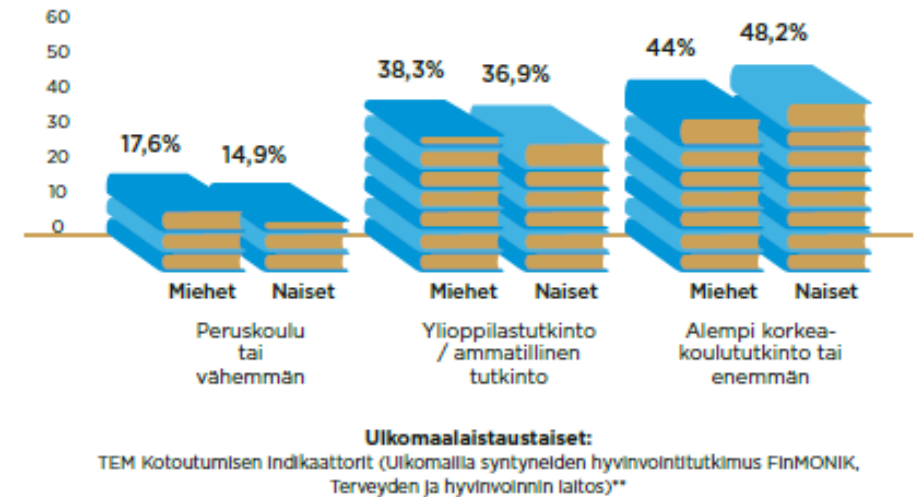
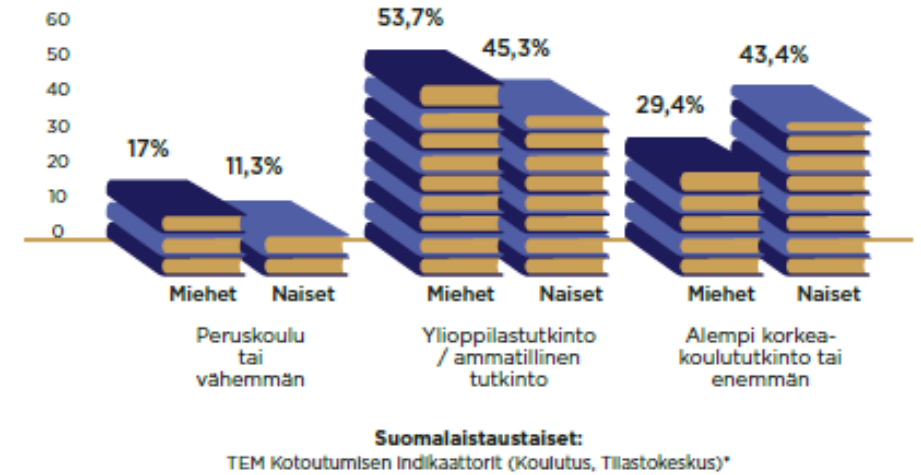
Koulutus on kuitenkin erittäin polarisoitunutta: joukossa on myös paljon niitä, joilla ei ole perusasteen jälkeistä koulutusta tai perusastetta ei ole suoritettu lainkaan. Koulutuksen kestossa ja laadussa on myös suuria eroja. Ulkomailla hankittu koulutus ei välttämättä sovellu suoraan suomalaisille työmarkkinoille, ja lisä- sekä täydennyskoulutukselle voi olla tarvetta.

Noin neljännes ulkomaalaistaustaisista nuorista ei ole töissä tai koulutuksessa (NEET). Osuus on korkeampi kuin suomalaistaustaisilla, mutta toisin kuin suomalaistaustaisilla, ulkomaalaistaustaisten NEET-nuorten osuus on laskussa.

Osallistuminen koulutukseen ja työhön on vahvasti yhteydessä sosioekonomiseen asemaan yleisesti.

Hieman alle kaksi kolmannesta ulkomaalaistaustaisesta puhuu

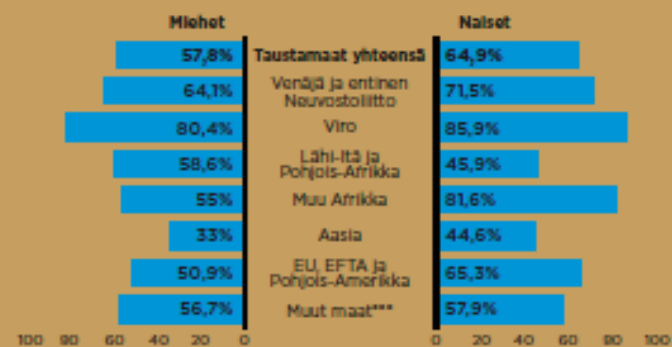
Korkein Suomessa tai ulkomalla suoritettu tutkinto
(2017; 2018)

Toisen asteen opintojen keskeyttämisaste (2016-2017)*

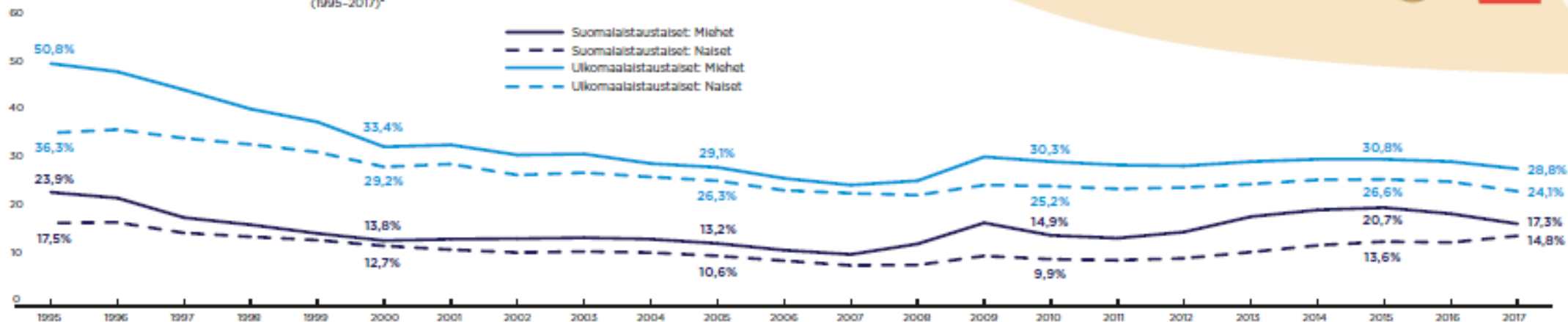

Suomen tai ruotsin kielen taito (2016)**

Kielitaito keskitasoinen tai erinomainen (oma arvio)
 *** Latinalainen Amerikka, entinen Jugoslavia ja muut maat

NEET-nuorten osuus syntyperän ja sukupuolen mukaan (1995-2017)*

HYVINVOINTI

Palkka- ja yrittäjätuloilla mitattuna ulkomaalaistaustaisten tulotaso jää noin neljänneksen suomalaistaustaisten tulotasosta. Naisten tulot ovat miehiä pienempiä kaikissa kategorioissa, mutta ennen kaikkea afrikkalaistaustaisten naisten joukossa.

Käytettäviä rahatuloja tarkasteltaessa erot eri ryhmien välillä pienenevät, mikä kertoo erityisesti hyvinvointivaltion tulonjakoa tasaavasta luonteesta.

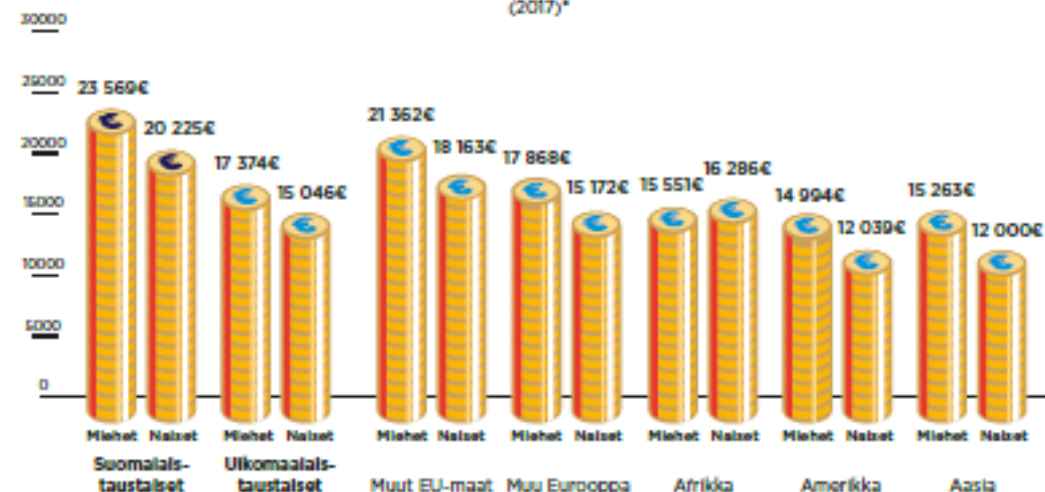
Tasausmekanismin vaikutus on kuitenkin rajallinen. Siinä missä työssäkäyvistä suomalaistaustaisista miehistä vain 4,3 prosenttia kuuluu pienituloisten kotitalouksien kategoriaan, vastaava luku aasialaistaustaisten miesten kohdalla on 17,4 prosenttia.

Ulkomaalaistaustaisten terveys on suomalaistaustaisia heikompi, mutta siitä huolimatta ja mahdollisesti myös sen vuoksi, toteutumaton hoidontarve on suuri. Kaiken kaikkiaan erot koetussa terveydentilassa eivät suomalais- ja ulkomaalaistaustaisten välillä ole kovin suuret

Aikuisväestön palkka- ja yrittäjätulot (mediaani)
(2017)*

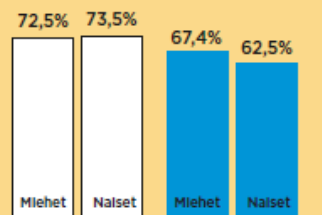

Aikuisväestön käytettävissä olevat rahatulot (mediaani)
(2017)*

Koettu terveydentila

(2018)**

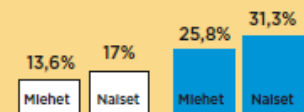

Väestö yhteensä Ulkomaalaistaustaiset

Kokee nykyisen terveydentilansa hyväksi tai melko hyväksi

Toteutumaton hoitotarve

(2018)**

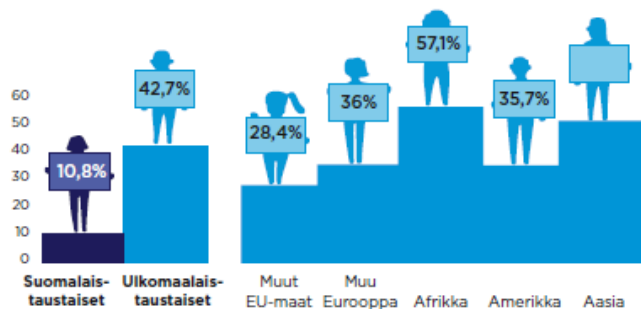

Väestö yhteensä Ulkomaalaistaustaiset

Ei ole saanut riittävästi lääkärin vastaanotto-
palveluita viimeisen 12 kk aikana

Lasten pienituloisuusaste

(2017)*

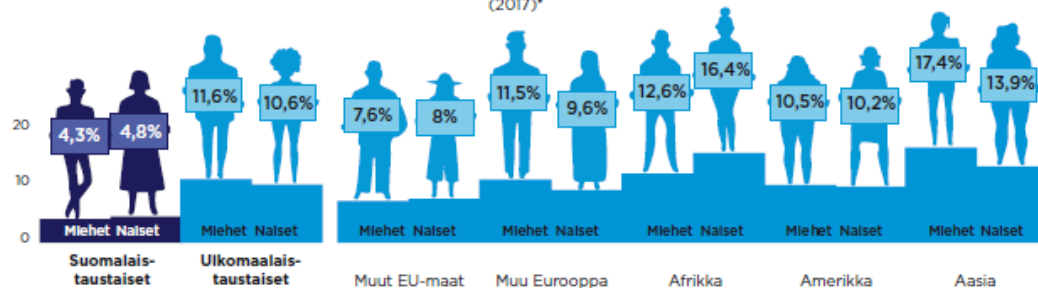

Suomalais-taustaiset Ulkomaalais-taustaiset

Muut EU-maat Muu Eurooppa Afrikka Amerikka Aasia

Työllisten pienituloisuusaste

(2017)*

Miehet Naiset

Miehet Naiset

Miehet Naiset

Miehet Naiset

Miehet Naiset

Miehet Naiset

Miehet Naiset

Suomalais-taustaiset

Ulkomaalais-taustaiset

Muut EU-maat

Muu Eurooppa

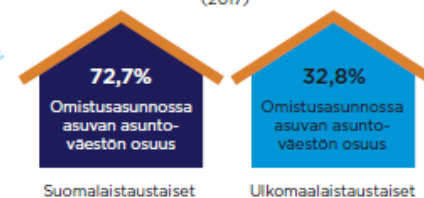
Afrikka

Amerikka

Aasia

Asuu omistusasunnossa

(2017)*

72,7%

Omistusasunnossa asuvan asuntoväestön osuus

Suomalaistaustaiset

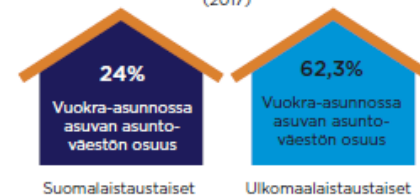
32,8%

Omistusasunnossa asuvan asuntoväestön osuus

Ulkomaalaistaustaiset

Asuu vuokra-asunnossa

(2017)*

24%

Vuokra-asunnossa asuvan asuntoväestön osuus

Suomalaistaustaiset

62,3%

Vuokra-asunnossa asuvan asuntoväestön osuus

Ulkomaalaistaustaiset

Asuu ahtaasti

(2018)*

15,7%

Asuu ahtaasti

Suomalaistaustaiset

35,8%

Asuu ahtaasti

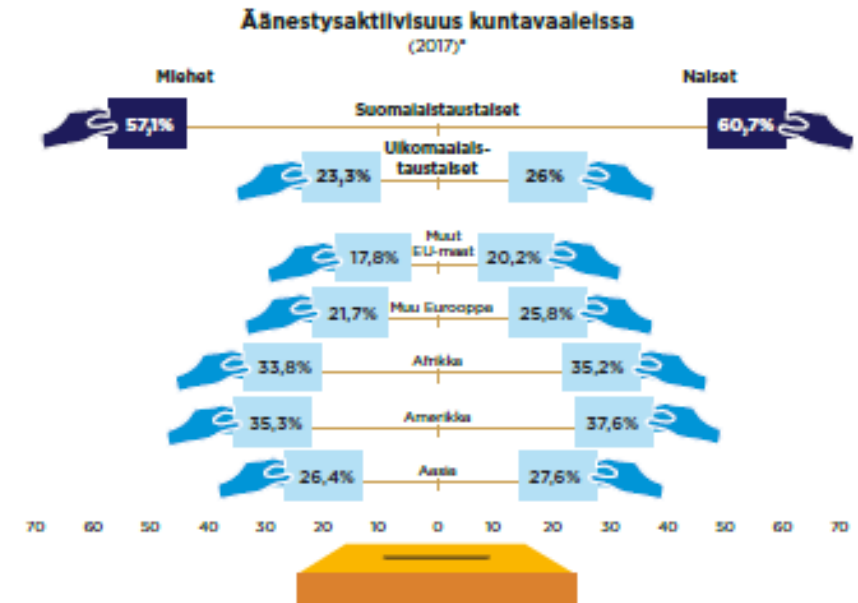
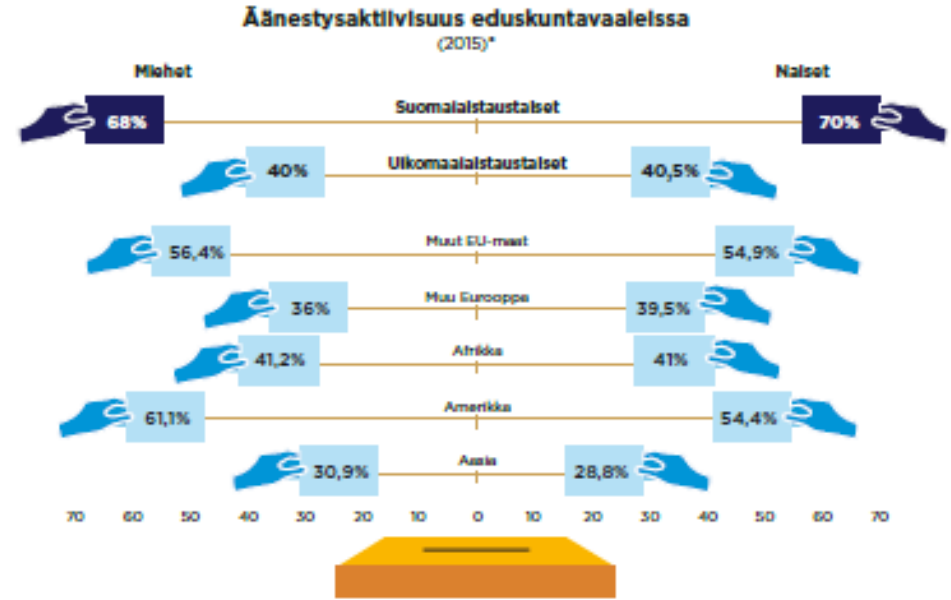
Ulkomaalaistaustaiset

OSALLISTUMINEN

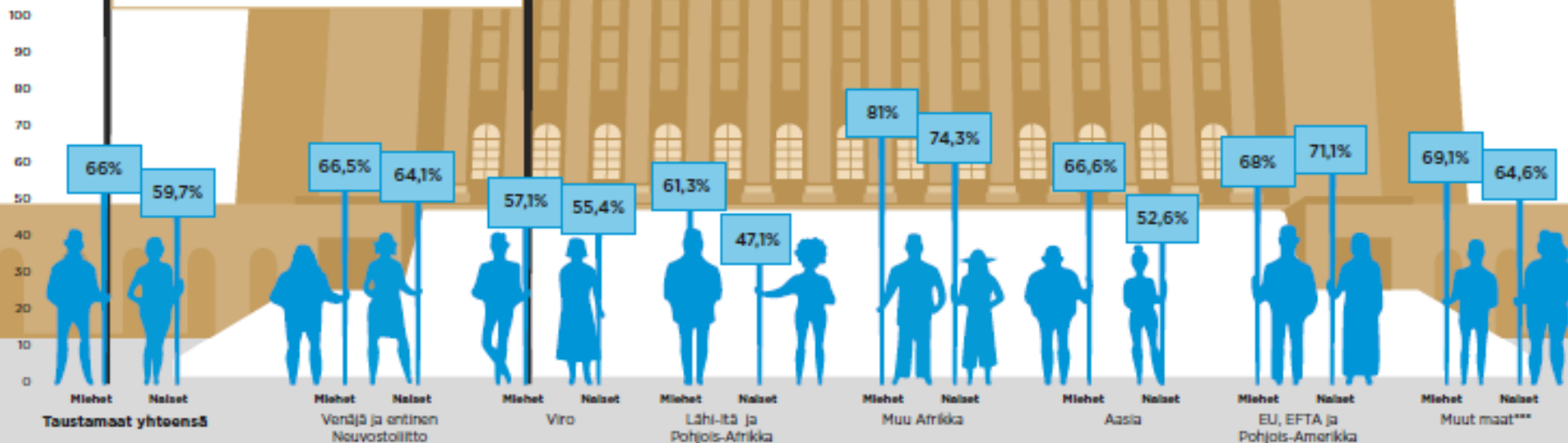
Suuret erot poliittisessa osallistumisessa suomalais- ja ulkomaalaistaustaisten välillä voivat kertoa monesta asiasta; esimerkiksi siitä, kuinka hyvin Suomen poliittinen järjestelmä tunnetaan tai kuinka hyvin politiikan avulla uskotaan olevan mahdollista vaikuttaa itselle tärkeisiin asioihin tai miten ehdokkaiden koetaan edustavan omia arvoja.

Vaikka ulkomaalaistaustaisten äänestysprosentti on alhainen, maahan muuttaneet asettuvat ehdolle eduskuntavaaleissa suomalaistaustaisia hieman todennäköisemmin. Poliittisen osallistumisen kannalta positiivista on se, että ehdokasmäärissä ei ole merkittäviä eroja taustamaanosien välillä. Kuntavaaleissa ulkomaalaistaustaisten ehdokkaiden suhteellinen osuus on kuitenkin selvästi pienempi

Karkeasti arvioiden ulkomaalaistaustaiset osallistuvat kuitenkin järjestettyyn toimintaan aktiivisesti. Lähes kaksi kolmannesta oli osallistunut järjestettyyn toimintaan vähintään kerran kuussa viimeisen vuoden aikana. Miesten osallistuminen on hieman naisia yleisempää.

Osallistuminen järjestettyyn toimintaan (2018)**

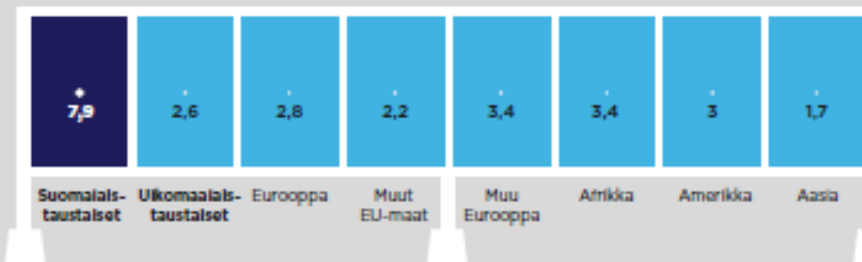
Osallistunut järjestettyyn toimintaan vähintään kerran viimeisen 12kk aikana
** Latinalainen Amerikka, entinen Jugoslavia ja muut maat

Ehdokkaiden osuus eduskuntavaaleissa (2015)*

Eduskuntavaalehdokkaiden määrä väestöryhmän 1000 asukaasta kohti

Ehdokkaiden osuus kuntavaaleissa (2017)*

Kuntavaalehdokkaiden määrä väestöryhmän 1000 asukaasta kohti

KAKSISUUNTAINEN KOTOUTUMINEN

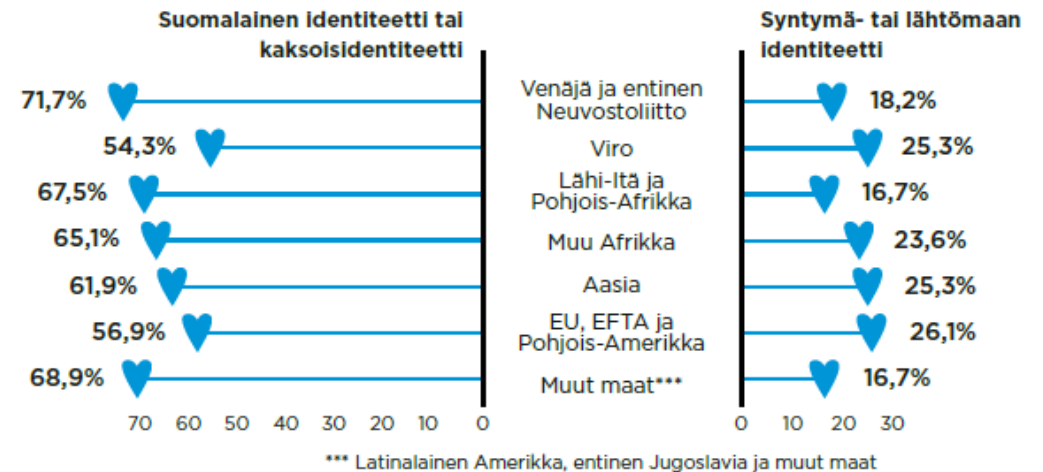
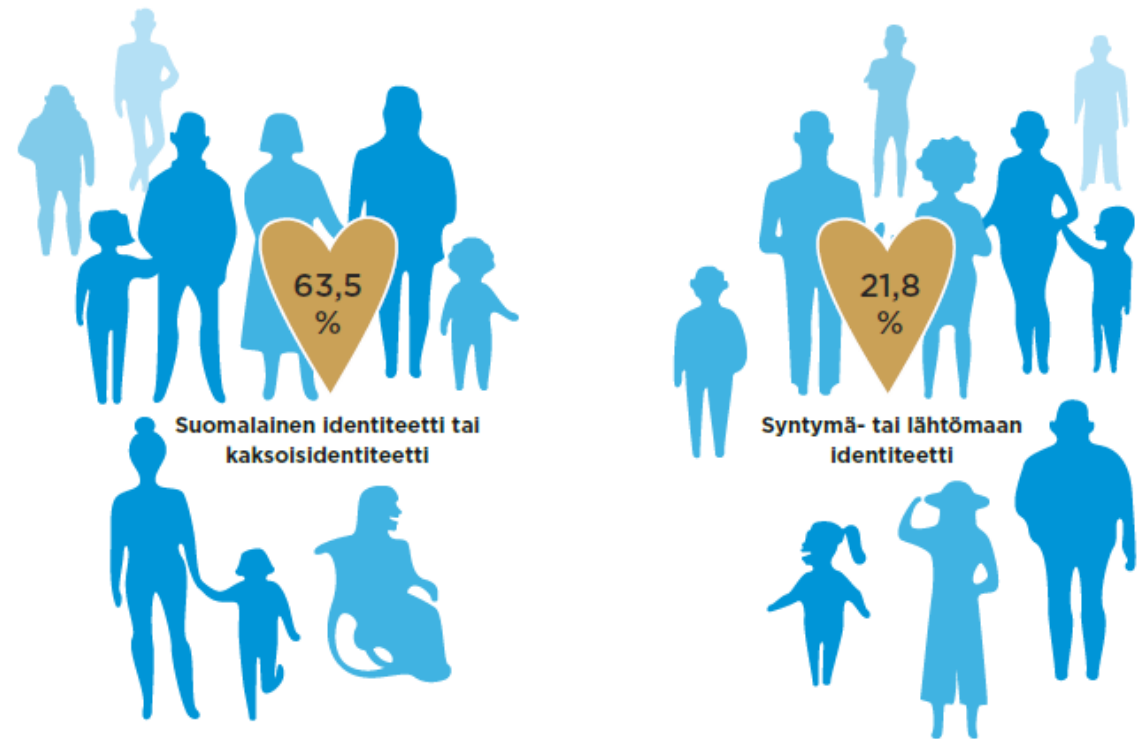
Kotoutumisen kaksisuuntaisuudella tarkoitetaan prosessia, jossa sekä maahan muuttanut että vastaanottava yhteiskunta mukautuvat vuorovaikutteisesti uuteen tilanteeseen.

Suurimmalla osalla Suomessa asuvista ulkomaalaistaustaisista on joko suomalainen tai kaksoisidentiteetti. Suomalaisen identiteetin syntyyn ja vahvistumiseen ei vaikuta niinkään se, kuinka läheltä Suomeen on muutettu. Alle neljännes maahan muuttaneista kokee identiteettinsä muodostuvan ainoastaan syntymä- tai lähtömaan perusteella.

Maahan muuttaneet kohtaavat arjessaan paljon häirintää, turvattomuutta ja syrjintää. Häirintä kohdistuu erityisen vahvasti miehiin. Lähes puolet afrikkalaistaustaisista miehistä kertoi kohdanneensa fyysistä tai henkistä häirintää viimeisen vuoden aikana, kun EU-maista lähtöisin olevilla vastaavia kokemuksia oli noin neljänneksellä.

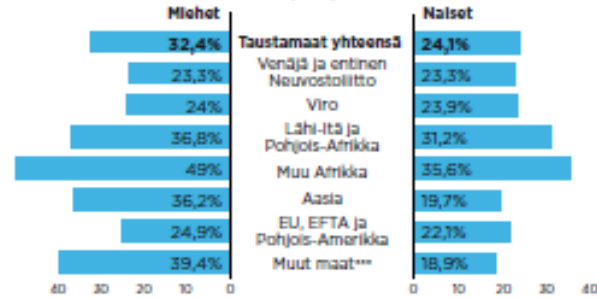
Maahan muuttaneisiin kohdistuu jonkin verran etniseen tai kansalliseen taustaan, uskontoon ja elämänkatsomukseen

Yhteenkuuluvuuden tunne (2018)**

Koettu häirintä

(2018)**

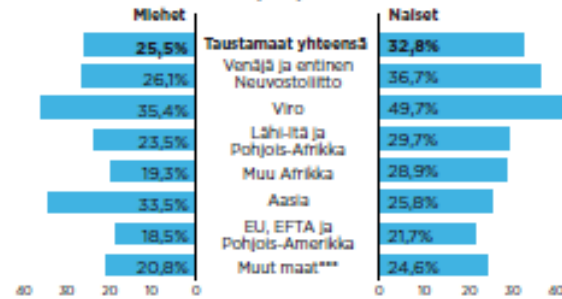

Kokenut häirintää viimeisen 12 kk aikana

*** Latinalainen Amerikka, entinen Jugoslavia ja muut maat

Koettu turvattomuus julkisilla paikoilla

(2018)**

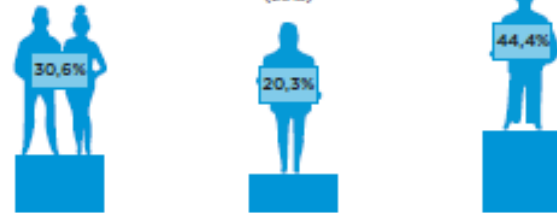

Kokoo olonsa turvattomaksi julkisilla paikoilla

*** Latinalainen Amerikka, entinen Jugoslavia ja muut maat

Koettu syrjintä työelämässä

(2018)**

Taustamaat ja sukupuolet yhteensä

Vähiten syrjintää kohtanneet: Viro, miehet

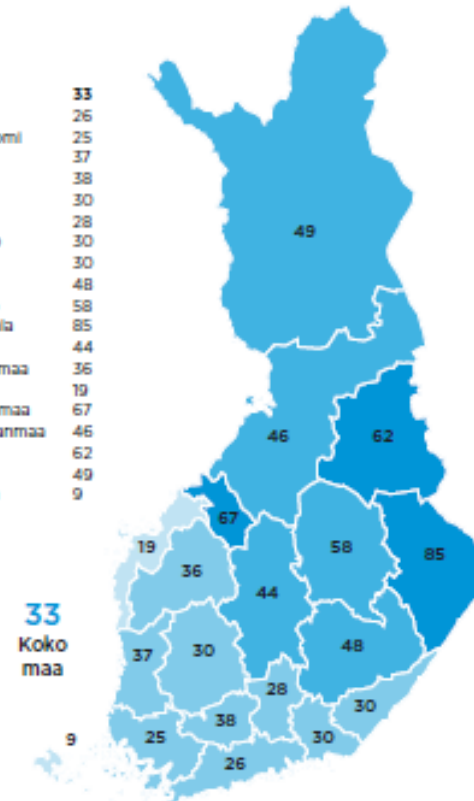
Eniten syrjintää kohtanneet: Intia, Vietnam, Thaimaa, Kiina ja Muu Aasia, miehet

Kokenut nykyisessä työpaikassaan eriarvoista kohtelua tai syrjintää viimeisen viiden vuoden aikana

Viharikoksiksi epäillyt rasistiset rikokset

(2008-2017)*

Koko maa	33
Uusimaa	26
Varsinais-Suomi	25
Satakunta	37
Kanta-Häme	38
Pirkanmaa	30
Päijät-Häme	28
Kymenlaakso	30
Etelä-Karjala	30
Etelä-Savo	48
Pohjois-Savo	58
Pohjois-Karjala	85
Kesk-Suomi	44
Etelä-Pohjanmaa	36
Pohjanmaa	19
Kesk-Pohjanmaa	67
Pohjois-Pohjanmaa	46
Kainuu	62
Lappi	49
Ahvenanmaa	9

Eniten tai karsalleen taustaan, uskontoon tai elämäntapaomukseen perustuvat rikosilmoitukset suhteessa ulkomaalaistaluttajien määrään (10 000 ulkomaalaistaluttajaa kohti), kymmenen vuoden keskiarvo.